

Podsumowanie projektu ***Relacja ma MOC – profilaktyka przemocy domowej w Bytomiu***

Projekt *Relacja ma MOC – profilaktyka przemocy domowej w Bytomiu* był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Bytomiu w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2024 r. Głównym celem projektu była poprawa systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Bytomia i zmniejszenie ryzyka wystąpienia przemocy domowej. Realizacja celu została zapewniona poprzez wypracowanie modelu współpracy międzyinstytucjonalnej oraz poprzez prowadzenie działań z zakresu wczesnej profilaktyki na rzecz podniesienia jakości relacji w rodzinie. Działania te były kierowane do następujących grup docelowych: pracowników podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w Bytomiu, osób zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej – beneficjentów końcowych projektu oraz społeczności lokalnej. Działania w ramach projektu objęły przede wszystkim rejon dzielnicy Stroszek w Bytomiu.

Projekt był realizowany w ramach Programu „Sprawiedliwość”, finansowanego ze środków Funduszy Norweskich i środków krajowych.

Całkowita wartość projektu wynosiła 1 330 305,00 zł, w tym dofinansowanie z Funduszy Norweskich stanowiło 85 % wartości projektu (1 130 759,25 zł), a dofinansowanie z budżetu państwa – 15 % wartości projektu (199 545,75 zł). Ostateczna kwota wydatków wyniosła 1 295 581,82 zł, co daje wydatkowanie na poziomie 97,39 %.

W ramach realizacji projektu podejmowano następujące działania:

I. Implementacja modelu na poziomie gminy – wdrażano model koordynowany Centrum dla Rodzin, w ramach którego wiodącą rolę i zadanie koordynowania współpracy przejął MOPR w Bytomiu i działający w jego strukturach Ośrodek Interwencji Kryzysowej. W tym celu dwóch pracowników (po jednym z MOPR i OIK) tworzyło zespół ds. implementacji modelu, który przeprowadził spotkania informacyjne w celu promocji projektu, nawiązał i następnie koordynował współpracę pomiędzy następującymi podmiotami zaangażowanymi w projekt:

- 1) Przedszkole Miejskie nr 10 w Bytomiu,
- 2) Przedszkole Miejskie nr 15 w Bytomiu,
- 3) Przedszkole Miejskie nr 51 w Bytomiu,
- 4) Przedszkole Miejskie nr 52 w Bytomiu,
- 5) Przedszkole Miejskie nr 63 w Bytomiu,
- 6) Szkoła Podstawowa nr 23 w Bytomiu,
- 7) Szkoła Podstawowa nr 32 w Bytomiu,

Norway grants

- 8) Szkoła Podstawowa nr 37 w Bytomiu,
- 9) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Bytomiu,
- 10)Przychodnia Lekarska „Szombierki”,
- 11)Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w Bytomiu,
- 12)Komisariat V Policji w Bytomiu,
- 13)II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej wykonujący orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich przy Sądzie Rejonowym w Bytomiu,
- 14)Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Przyszłość”,
- 15)Środowiskowa Świetlica Profilaktyczno-Terapeutyczna „Promyk św. Brata Alberta”,
- 16)Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem - Fundacja Rozwoju „Patria”.

Przedstawiciele ww. podmiotów utworzyli grupę ds. wdrożenia modelu przeciwdziałania przemocy i zostali zapoznani z założeniami projektu oraz z Narzędziem Oceny Ryzyka Relacyjnego. Grupa brała udział w comiesięcznych spotkaniach, podczas których opracowywano metody i zasady współpracy w zakresie profilaktyki przemocy domowej i wsparcia relacyjnego oraz omawiano bieżące problemy z zakresu przeciwdziałania przemocy. W efekcie tych prac został przygotowany i upowszechniony „Informator dla pracowników Instytucji dot. możliwości udzielania pomocy na terenie gminy Bytom 2023 r.”, zawierający dane teleadresowe i kompetencyjne placówek udzielających wsparcia w Bytomiu oraz materiały z zakresu przeciwdziałania przemocy i promowania dobrych relacji w rodzinie (materiały te zostały przekazane także innym bytomskim placówkom oświatowym, które nie brały udziału w projekcie). Członkowie grupy wyszli także z nowymi pomysłami na rzecz promocji dobrych relacji w społeczności lokalnej, co przełożyło się na wprowadzenie zmian w projekcie i poszerzenie działań o dodatkowe festyny rodzinne i konkurs plastyczny dla dzieci. W celu zacieśnienia powstałej sieci kontaktów pomiędzy przedstawicielami podmiotów zaangażowanych w projekt odbyły się trzy wyjazdy integracyjne, podczas których wykorzystywane były narzędzia team buildingowe wzmacniające nawiązane relacje i współpracę.

- II. **Wsparcie kadry podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.** W ramach tego działania odbyły się szkolenia dla 50 przedstawicieli podmiotów zaangażowanych w projekt (po 2 lub 3 spotkania w zależności od rodzaju instytucji). Zajęcia prowadzone były przez pracowników Ośrodka Interwencji Kryzysowej i obejmowały następujące zagadnienia: podstawy teoretyczne przeciwdziałania i rozpoznawania przemocy, szczegółowe omówienie zagadnień z zakresu procedury Niebieskich Kart oraz omówienie przypadków i trudności napotkanych w pracy (szkolenie warsztatowe). Szkolenia te zostały bardzo pozytywnie odebrane przez osoby w nich uczestniczące, gdyż okazało się, że posiadana do tej pory wiedza była niewystarczająca i wymagała aktualizacji (zbiegło się to z wprowadzeniem zmian ustawowych). W efekcie tego zarówno podmioty tworzące

grupę ds. wdrożenia, jak i inne placówki oświatowe zgłosiły zapotrzebowanie na dodatkowe szkolenia dla swoich pozostałych pracowników. Odpowiadając na te potrzeby koordynator ds. implementacji, będący pracownikiem OIK, przeprowadził 13 kolejnych szkoleń z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz procedury Niebieskiej Karty – wzięły w nich udział 303 osoby.

III. **Wsparcie relacji w społeczności lokalnej** – mieszkańców dzielnicy Stroszek i całego Bytomia, zarówno dzieci, jak i dorosłych. Wszystkie zaoferowane formy wsparcia miały na celu promowanie wspólnego spędzania czasu i zachęcanie do rozwijania dobrych relacji rodzinnych. W ramach tego działania odbyły się:

- spotkania planszówkowe, podczas których propagowano granie w gry planszowe jako ciekawą, rodzinną formę spędzania czasu. Spotkania te odbywały się raz w miesiącu w siedzibie jednego z 5 partnerów projektowych. Łącznie odbyło się 13 spotkań, w których udział wzięło ponad 300 osób;
- rodzinne festyny – MOPR był współorganizatorem 3 festynów przeprowadzanych w szkołach podstawowych w dzielnicy Stroszek (SP nr 37, SP nr 32 i SP nr 23). Dzięki wsparciu projektowemu odbyły się ekologiczne warsztaty rękodzieła dla rodzin, prelekcje na temat porozumienia bez przemocy dla rodziców oraz zapewniono atrakcje dla dzieci – dmuchany zamek i zjeżdżalnię. Podczas festynów dostępny był także punkt informacyjny projektu. Festyny cieszyły się dużym powodzeniem – w każdym z nich wzięło udział po kilkaset osób;
- gra miejska „Relacja ma moc”, która odbyła się w centrum Bytomia. W grze wzięło udział 14 zespołów, które wykonywały różne zadania wymagające dobrej komunikacji i współpracy oraz rozwiązywały zagadki nawiązujące do tematyki relacji;
- konkurs plastyczny dla dzieci „Siła pozytywnych eMOCji”, w którym przedszkolaki i uczniowie szkół podstawowych mieli za zadanie zobrazowanie wybraną techniką pozytywnych relacji rodzinnych. Do konkursu zgłoszono kilkadziesiąt prac, które można było oglądać na specjalnie przygotowanej wystawie w bibliotece miejskiej.

IV. **Wsparcie relacji wśród beneficjentów końcowych.** W ramach tego działania wsparciem zostało objętych 49 par (małżonków/partnerów) i ich rodzin, dla których przewidziano szereg działań edukacyjnych i integracyjnych, które wspierały funkcjonowanie związku, a poprzez to funkcjonowanie całej rodziny. Beneficjenci końcowi i ich dzieci mogli skorzystać z następującego wsparcia w zależności od zdiagnozowanych potrzeb:

- wsparcie indywidualne – konsultacje z psychologiem lub z seksuologiem;

- wsparcie grupowe – warsztaty dla par z tematyki dotyczącej podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, komunikacji i rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz psychoedukacji w zakresie poprawy relacji;
- zajęcia grupowe – Akademia Rodzica;
- warsztaty grupowe dla dzieci z tematyki dotyczącej emocji i radzenia sobie z nimi oraz reagowania na agresję i przemoc w swoim otoczeniu;
- wyjazd integracyjno-szkoleniowy z treningiem budowania relacji dla par oraz atrakcjami dla rodzin;
- wspólne spędzanie czasu wolnego – atrakcje dla par i rodzin: randka dla par, rodzinne wyjście na kręgle, ściankę wspinaczkową lub do alpakarni, udział w warsztatach rękodzieła czy warsztatach kulinarnych, jednodniowa wycieczka rodzinna.

Wszystkie wskazane działania służyły wczesnej profilaktyce przemocy i miały na celu poprawę komunikacji w rodzinach, zacieśnienie więzi, budowanie współpracy i przeciwdziałanie stereotypom.

- V. **Kampania społeczna** skierowana do całej społeczności Bytomia, która prowadzona była przez cały okres realizacji projektu. Jej celem było podnoszenie świadomości na temat znaczenia dobrych relacji jako czynnika chroniącego przed występowaniem przemocy oraz uwrażliwianie na problem przemocy domowej. Na potrzeby kampanii zostały przygotowane plakaty, ulotki oraz drobne gadżety (notesiki, długopisy, gniotki antystresowe, skakanki dla dzieci). Zostały one rozdysponowane wśród podmiotów zaangażowanych w projekt (głównie plakaty i ulotki), wśród beneficjentów końcowych oraz w trakcie działań skierowanych do społeczności lokalnej. Elementem kampanii był zorganizowany w galerii handlowej event, skierowany do rodzin z dziećmi na temat dobrych relacji w rodzinie, podczas którego wskazywane były alternatywne metody spędzania wolnego czasu, zacieśniania więzi czy budowanie prawidłowych relacji. Na uczestników eventu czekała strefa zadaniowa, minigra drużynowa z zagadkami i quizami, rodzinne warsztaty edukacyjne oraz warsztaty rękodzieła. W ramach prowadzonej kampanii zamieszczono artykuły na temat roli relacji i sposobów na ich budowanie w lokalnej prasie. Na bieżąco informacje na temat realizowanych działań były publikowane na stronie internetowej MOPR. Działania promocyjne były wspierane przez Biuro Promocji Bytomia poprzez publikowanie artykułów i informacji o projekcie na stronach Urzędu Miasta oraz w mediach społecznościowych. Ponadto w ramach informacji i promocji odbyły się dwa wydarzenia informacyjne. Pierwsze z nich – spotkanie otwierające – odbyło się na początku okresu realizacji projektu i jego celem było przedstawienie założeń projektu, wdrażanego modelu

i sposobów współpracy. Podczas spotkania miała miejsce prelekcja wygłoszona przez zewnętrzną ekspertkę ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na zakończenie projektu zorganizowane zostało spotkanie podsumowujące, w trakcie którego zaprezentowane zostały podjęte działania i efekty wdrażania projektu oraz przekazano wnioski z implementacji modelu. W obydwóch spotkaniach wzięli udział przedstawiciele wnioskodawcy i realizatora projektu oraz wszystkich podmiotów zaangażowanych.

Osiągnięte wskaźniki

Nazwa celu/rezultatu/produktu		Wskaźniki określone we wniosku o dofinansowanie	Wartość docelowa	Wartość osiągnięta	Stopień realizacji wskaźnika
Cel ogólny	Poprawa funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba zgłoszonych przypadków przemocy w rodzinie w danym roku	280	644	230%
		Liczba osób zagrożonych przemocą w rodzinie korzystających z usług wsparcia	98	98	100%
Oczekiwane rezultaty	Kompleksowy program przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba utworzonych Centrów dla Rodzin	1	1	100%
		Liczba rodzin objętych wsparciem w ramach programu	49	49	100%
	Zwiększenie świadomości na temat wpływu jakości relacji na ryzyko wystąpienia przemocy domowej	Liczba kampanii informacyjnych	1	1	100%
Produkty	Implementacja modelu na poziomie gminy	Liczba podmiotów uczestniczących w implementacji modelu	16	16	100%

Norway
grants

	Wsparcie kadry podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba osób przeszkolonych z zakresu profilaktyki przemocy domowej	32	50	156%
	Wsparcie relacji w społeczności lokalnej	Liczba osób, które skorzystały z przynajmniej jednego rodzaju wsparcia	98	164	167%
	Wsparcie relacji wśród beneficjentów końcowych	Liczba osób, które skorzystały ze szkolenia, terapii i/lub konsultacji indywidualnych	98	98	100%
	Kampania społeczna skierowana dla całej społeczności	Liczba przeprowadzonych eventów oraz artykułów zamieszczonych w prasie lokalnej	5	5	100%

podpisała
p.o. Dyrektora
Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Bytomiu
Magdalena Moskwa